

Presuda suda od 12. rujna 2000

Predmet C-366/98

Kazneni postupak protiv Yannick Geoffroya i Casino France SNC

Zahtjev za prethodnim tumačenjem: Žalbeni sud u Lyonu - Francuska.

Slobodno kretanje dobara - Nacionalno zakonodavstvo kod reklamiranja proizvoda -
Opisivanje i označavanje - Nacionalno zakonodavstvo traži korištenje službenog jezika
države članice - Direktiva 79/112/EEZ.

European Court Records 2000., stranica I-06579

Ključne riječi

1. Harmonizacija prava - označavanje i prikazivanje prehrambenih proizvoda -
Direktiva 9/112 Zabrana označavanja koja može dovesti u zabludi potrošače - Nacionalno
zakonodavstvo ponavlja tu zabranu - Da li je to dozvoljeno (Direktiva Vijeća 79/112, čl.
2(1)(i)).
2. Harmonizacija prava - označavanje i prikazivanje prehrambenih proizvoda -
Direktiva 79/112 - obveza države članice da zabrani prodaju proizvoda na kojima nije
prikazana bilo kakva informacija na jeziku kojeg kupac jednostavno razumije - Opseg -
Pravila koja idu iznad te obveze - Nedopustivost - Povreda članka 30. Ugovora (sada, nakon
izmjene, članak 28. EZ), Direktiva Vijeća Evrope 79/112, članak 14.

Sažetak

1. Pravo Zajednice ne isključuje nacionalnu odredbu od traženja da se označavanjem
prehrambenih proizvoda i korištenim metodama označavanja ne smije dovesti u zabludu
kupca ili potrošača, posebno oko svojstava takvih prehrambenih proizvoda, tamo gdje
zakonodavstvo suštinski primjenjuje dikciju članka 2(1)(i) Direktive 79/112 o označavanju,

prikazivanju i reklamiranju prehrambenih proizvoda za prodaju konačnom korisniku (vidjeti stavke 17, 29 i provedbeni dio 1).

2. Članak 14. Direktive 79/112 o označavanju, prikazivanju i reklamiranju prehrambenih proizvoda za prodaju konačnom korisniku, isključuje nacionalnu odredbu od traženja da se koristi određeni jezik za označavanje prehrambenih proizvoda, bez pružanja mogućnosti da se koristi drugi jezik koji kupci jednostavno razumiju ili da se kupci informiraju drugim sredstvima. Takva obveza bi predstavljala mjeru koja bi imala jednak učinak na kvantitativna ograničenja uvoza, zabranjena člankom 30. Ugovora (sada, nakon izmjene, članak 28. EZ). (Vidjeti odlomke 25., 28. do 29. i provedbeni dio 2.).

Stranke

U predmetu C-366/98, u povodu zahtjeva za prethodnim tumačenjem prema članku 177. EZ (sada članak 234. EZ) Ugovora od strane žalbenog suda u Lyonu (Francuska), Sud, radi prethodne odluke u kaznenom postupku pred tim sudom protiv Yannicka Geoffroya i Casino France SNC, koji su materijalno odgovorni, prema tumačenju članka 30. EZ Ugovora (sada, nakon izmjene, članak 28. EZ) i članku 14. Direktive Vijeća 79/112/EEZ od 18. prosinca 1978. o harmonizaciji prava država članica koje se odnosi na označavanje, prikazivanje i reklamiranje prehrambenih proizvoda (OJ 1979 L 33, str. 1), izmijenjena i dopunjena Direktivom Vijeća 93/102/EZ od 16. studenog 1993. (OJ 1993. L 291, str. 14.), donosi slijedeću presudu

Osnovee

1. Odlukom od 16. rujna 1998., zaprimljenom na Sudu 14. listopada 1998. Žalbeni sud u Lyonu uputio je Sudu radi odluke o prethodnom tumačenju prema članku 177. EZ Ugovora (sada članak 234. EZ) pitanje u pogledu tumačenja članka 30. EZ Ugovora (sada, nakon izmjene, članak 28. EZ) i članka 14. Direktive Vijeća 79/112/EEZ od 18. prosinca 1978., o harmonizaciji prava država članica koje se odnosi na označavanje, prikazivanje i reklamiranje prehrambenih proizvoda (OJ 1979. L 33, str. 1), izmijenjena i dopunjena Direktivom Vijeća 93/102/EZ od 16. studenog 1993. (OJ 1993. L 291, str. 14.), (nadalje u tekstu Direktiva 79/112).
2. Postavilo se pitanje u kaznenom postupku pokrenutom pred sudom protiv g. Geffroya, u njegovom svojstvu kupca sa ovlaštenjem da zastupa Casino Group, te Casino France SNC (Casino), u njegovom svojstvu strane koja ima materijalnu odgovornost, za prekršaje držanja

za prodaju, prodavanja ili nuđenja na prodaju prehrambenih proizvoda pod oznakama koje stvaraju pogrešnu predodžbu.

Pravo Zajednice

3. Članak 2(1) Direktive 79/112 propisuje:

Označavanje i metode označavanja koje se koriste ne smiju:

(a) biti takve da mogu dovesti u zabludu kupca u materijalnom opsegu, posebno:

(i) u pogledu svojstava prehrambenih proizvoda i posebice, u pogledu prirode, identiteta, osobina, sastava, kvantitete, trajnosti, izvora ili porijekla, metode izrade ili proizvodnje

...

4. Članak 5(1) Direktive 79/112 propisuje:

Ime pod kojim se prehrambeni proizvod prodaje bit će ono ime koje je propisano bilo kojim pravom, propisima ili administrativnim odredbama koje se primjenjuju na prehrambene proizvode o kojima je riječ, ili u nedostatku bilo kojeg takvog imena, ime uobičajeno u državi članici u kojoj se proizvod prodaje konačnom potrošaču i masovnim dobavljačima ili opis prehrambenog proizvoda, te ako je to potrebno o njegovom korištenju, koje je dovoljno precizno kako bi se kupca upoznalo sa pravom prirodom proizvoda, te mu se omogućiti razlikovanje od proizvoda sa kojima bi se mogao zamijeniti.

5. Prema drugom stavku članka 14. Direktive 79/112:

Država članica će, međutim, osigurati da se zabrani prodaja prehrambenih proizvoda na njenom vlastitom području ako se pojedinosti propisane člankom 3. i člankom 4(2) ne pojavljuju na jeziku kojeg kupac jednostavno razumije, osim ako su poduzete druge mjere kako bi se osigurala upoznatost kupca. Ova odredba ne sprečava da se takve pojedinosti stavljaju na raznim jezicima.

6. Direktiva 97/4 Evropskog Parlamenta i Vijeća od 27. siječnja 1997. kojom se mijenja Direktiva 79/112: (OJ 1997 L 43, str. 21), ukinula je drugi stavak članka 14. Direktive 79/112 i umetnula novi članak 13a, kojim se zahtijeva posebice označavanje prehrambenih proizvoda

na jeziku kojeg potrošači jednostavno razumiju, te se omogućava državama članicama da propisuju, u skladu sa pravilima Sporazuma, da se pojedinosti označavanja, koji se traže prema Direktivi 79/112, daju na najmanje jednom ili više službenih jezika Zajednice.

Nacionalno pravo

7. Odredbe Uredbe br. 84-1147 od 7. prosinca 1984. kojom se primjenjuje Zakon od 1. kolovoza 1905. o prijevarama i falsificiranju u odnosu na proizvode ili usluge koje se odnose na označavanja i prikazivanja prehrambenih proizvoda (JORF (Službeno glasilo Francuske Republike) od 21. prosinca 1984., nadalje u tekstu Uredba br. 84-1147) je kodificirana kao dio francuskog Zakona o potrošačima.
8. Prvi stavak članka R.112-7 Zakona o potrošačima (ranije članak 3. Uredbe br. 84-1147) propisuje:

Oznake i metode označavanja koje se koriste ne smiju biti takve da dovode do zbunjivanja potrošača ili korisnika, posebno u pogledu svojstava prehrambenog proizvoda i osobito u smislu prirode, identiteta, osobina, sastava, količine, trajnosti, načina konzerviranja, izvora ili porijekla, metode izrade ili proizvodnje.

9. Članak R.112-8 Zakona o potrošačima (ranije članak 4. Uredbe br. 84-1147) propisuje:

Sva pojedinosti označavanja koja se traže prema ovom poglavlju moraju biti lako razumljive, napisane na francuskom jeziku, te ne smiju imati skraćenice različite od onih koje su propisane zakonodavstvom ili međunarodnim ugovorima. Moraju se prikazati na određenom mjestu, na takav način da budu vidljive, jasno čitljive i neizbrisive. Ne smiju na bilo koji način biti sakrivene ili zatamnjene, ili razdvojene drugim informacijama ili slikama.

Spor u glavnom postupku i pitanje upućeno na prethodno odlučivanje

10. Pri nadzoru provedenom 5. lipnja 1996. u Geant Hypermarketu (lanac kazina) u Clermont-Fernandu, službenici Direction de la Concurrence, de la Consommation et de la Repression des Fraudes (Uprava za konkurentnost i zaštitu potrošača, nadalje u tekstu Uprava) grada Puy-de-Dôme našla je:

- da označavanje određenih pića, to jest 432 boce Coca Cole, 47 boca jabukovače Merry Down i 22 boce Red Raw pivo od đumbira, nije bilo na francuskom, osim oznaka zapremine i u slučaju piva od đumbira, sadržaja alkohola;

- da su reklame pokazivale boce jabukovače marke OD Pirat i Shock, koji prema službenicima Uprave nisu odgovarali opisu jabukovače, koje je rezervirano za alkoholna pića napravljena od jabuke;

- da su ih oznake polica za proizvode OD Pirat, Ugriz zmijske i Crna guja također lažno predstavljale kao jabukovaču.

11. U zaključku njihovih nalaza, službenici Uprave sastavili su službeno izvješće. Na saslušanju g. Geffroy je pojasnio:

- U pogledu nedostatka označavanja na francuskom jeziku, prvo da su boce Coca Cole kupljene u Velikoj Britaniji, te da je to dobro poznat proizvod, te da potrošači nisu dovedeni u neugodnost označavanjem na engleskom, koji svatko može lako razumjeti; štoviše da je tabla s prikazom dala prijevod ovih oznaka, ali da ih je korisnik vjerojatno srušio tako da je palo na dno prikaza, te drugo, da su dobavljači Merry Down jabukovače i Red Raw piva od đumbira napravili pogrešku propuštanjem da pribave naljepnice na francuskom koje bi se nalijepile na boce, kao što se to od njih tražilo;

- U pogledu opisa jabukovača, čak i da su tri proizvoda opisana kao jabukovače na oznakama polica, oni su unatoč tom stavljeni na prodaju na policama za pivo.

12. Presudom od 18. studenog 1997. Tribunal de Police (Kazneni Sud) u Saint Etienne-u, odredio je 506 kazni g. Geffroyu zbog prekršaja držanja za prodaju, prodavanja ili nudi na prodaju prehrambenih proizvoda pod oznakama koje stvaraju pogrešnu predodžbu (501 kazni svaka od 50 FRF - broj kazni koji je jednak broju proizvoda kojima je napravljena povreda - za povredu pravila da označavanje bude na francuskom jeziku, te 5 kazni svaka po 2000 FRF radi lažnog označavanja). Sud je također našao Casino odgovornim prema građanskom pravu.

13. G. Geffroy, Casino i Ministere Public (Ured javnog tužitelja) podnijeli su žalbu protiv te presude Žalbenom Sudu u Lyonu. Kako je imao dvojbe u pogledu sukladnosti francuskog zakonodavstva sa Pravom Zajednice, taj Sud je odlučio zastati u postupku i uputiti ovaj predmet Sudu Pravede Evropske Zajednice, radi tumačenja EZ Ugovora, radi odlučivanja o pitanju da li kombinirane odredbe članka 30. Ugovora i članka 14. Direktive Vijeća

79/112/EEZ od 18. prosinca 1978. isključuju primjenu nacionalnog zakonodavstva, kao što je ono u Uredbi br. 84-1147 od 7. prosinca 1984. kojom se primjenjuje Zakon od 1. kolovoza 1905. koji je u to vrijeme bio primjenjiv, dopunjen člankom L.213-1 i sl. Zakona o potrošačima.

Pitanje je upućeno na prethodno odlučivanje

14. Nacionalni sud želi utvrditi da li određene odredbe Prava Zajednice isključuju primjenu nacionalnog zakonodavstva, kao što je Uredba br. 84-1147. Navodi da Uredba, koja je bila ozakonjena kao dio francuskog Zakona o potrošačima traži posebice da označavanje prehrambenih proizvoda ne smije dovesti do zabune u predodžbi kupca ili potrošača. te da sve pojedinosti koje su obvezne prema francuskom zakonodavstvu, moraju biti napisane na francuskom jeziku.
15. U takvim okolnostima, nacionalni sud pita u suštini da li članak 30. Ugovora i članak 14. Direktive 79/112 isključuju nacionalno zakonodavstvo, koje prvo propisuje da označavanje prehrambenih proizvoda i metode označavanja koje se koriste ne smiju dovesti kupca ili potrošača u zabludu u materijalnom opsegu, posebice oko svojstava prehrambenih proizvoda, te drugo traži da se koristi određeni jezik za označavanje prehrambenih proizvoda.
16. Na početku treba primijetiti da se izmjena članka 14. Direktive 79/112, te umetanje novog članka 13a, spomenutog u stavku 6. ove Presude, dogodila nakon događaja koji su doveli do predmeta pred nacionalnim sudom, te stoga nije primjenjiva na te činjenice.

Prvi dio pitanja

17. Članak 2(1)(i) Direktive 79/112 propisuje da oznake i metode označavanja koje se koriste ne smiju biti takve da mogu dovesti u zabludu kupca u materijalnom opsegu, posebice u pogledu svojstava prehrambenih proizvoda, kao što su priroda, identitet, osobina, sastav, kvantiteta, trajnost, izvor ili porijeklo, metoda izrade ili proizvodnje. Očito ništa ne isključuje nacionalno zakonodavstvo od reproduciranja teksta te odredbe Prava Zajednice, što članak R.112-7 Zakona o potrošačima u suštini radi.
18. U pogledu primjene takvog nacionalnog zakonodavstva na predmetni slučaj, treba zapamtiti da u načelu nije na Sudu Pravde, prema podjeli nadležnosti između Sudova Zajednice i nacionalnih sudova, da odlučuje o pitanju da li je vjerojatno da označavanje određenih proizvoda dovodi kupce ili potrošače u zabludu, ili da utvrđuje da li je prodajni

opis potencijalno zavaravajući. Taj je zadatak na nacionalnom sudu, čak i kada su odredbe o kojima je riječ suštinski jednake odredbama Prava Zajednice.

19. Sud bi u suprotnom djelovao samo ako bi mu se učinilo da je informacija kojom raspolaže dovoljna, te je rješenje jasno (vidjeti predmet C-210/96 Gut Springenheide i Tusky protiv Oberkreisdirektor Steinfurt (1998.) ECR I-4657, stavak 30.). Međutim, u ovom predmetu, kao što je istaknuo nezavisni odvjetnik u stavcima 30 do 35 njegovog mišljenja, Sud nema potrebne informacije kako bi odlučivao o ovom pitanju.
20. Međutim, pri davanju prethodne odluke o pitanju, Sud može u određenim slučajevima dati pojašnjenje kako bi usmjerio nacionalni sud u njegovoj odluci (vidjeti predmet C-424/97 Haim protiv Kassenzahnärztliche Vereinigung Nordrhein (2000.) ECR I-5123, stavak 58.).
21. U tom smislu, sama činjenica da sastav alkoholnih pića napravljenih od jabuka, koja su zakonito proizvedena i stavljena na tržište u državi članici pod opisom jabukovače, nije u skladu sa zakonodavstvom druge države članice, u pogledu toga da proizvodnja jabukovače nije sama po sebi dovoljna da zabrani stavljanje na tržište tih pića u toj potonjoj državi članici, pod opisom jabukovače, temeljem toga da bi korištenje tog opisa vjerojatno zavaralo potrošače u toj državi (vidjeti, u vezi foie fras, Predmet C-184/96 Komisija protiv Francuske (1998.) ECR I-6197, stavak 24.).
22. Međutim, Sud nije isključio mogućnost da država članica može tražiti proizvođače ili prodavatelje da promijene opis prehrambenog proizvoda tamo gdje je proizvod koji se nudi na prodaju pod određenim imenom toliko različit, u pogledu svog sastava ili proizvodnje, od proizvoda za koje se općenito smatra da potpadaju pod taj opis unutar Zajednice, da se ne mogu smatrati kao da ulaze u istu kategoriju (Predmet 286/86 Ministere Public protiv Deserbais (1988.) ECR 4907, stavak 13; Komisija protiv Francuske, gore citiran, stavak 23.).
23. Tamo gdje je razlika manjeg značaja, prikladno označavanje bi trebalo biti dovoljno da kupcu ili potrošaču pruži potrebne informacije. Na nacionalnom je sudu da ocijeni da li je to bio slučaj u predmetu iz glavnog postupka.

Drugi dio pitanja

24. U pogledu jezičnog zahtjeva koji se odnosi na označavanje prehrambenih proizvoda koje je država članica ovlaštena nametnuti, Sud je već mnogo puta presudio o ovom pitanju.
25. Prvo, u predmetu C-369/89 Piageme protiv Peeters (1991.) ECR I-2971, Sud je presudio da članak 30. Ugovora i članak 14. Direktive 79/112 isključuju nacionalno pravo od traženja isključivog korištenja određenog jezika za označavanje prehrambenih proizvoda, bez

dopuštanja mogućnosti korištenja drugog jezika kojeg kupci jednostavno razumiju ili osiguranja da je kupac obaviješten drugim sredstvima.

26. Potom je Sud nadalje presudio u predmetu C-85/94 Piageme protiv Peeters (1995.) ECR I-2955 da članak 14. Direktive 79/112 isključuje pravo državi članici, u pogledu zahtjeva jezika kojeg kupci jednostavno razumiju, od traženja da se koristi jezik koji se najviše govori na području na kojem se proizvod nudi na prodaju, čak ako nije isključeno istovremeno korištenje drugog jezika.
27. Zaključno, u predmetu C-385/96 Georres (1998.) ECR I-4431, Sud je presudio da članak 14. Direktive 79/112 ne isključuje nacionalno pravo, koje u pogledu zahtjeva jezika propisuje korištenje određenog jezika za označavanje prehrambenih proizvoda, ali koji također dopušta, kao alternativu, korištenje drugog jezika kojeg kupci jednostavno razumiju.
28. Iz te sudske prakse proizlazi da se članak 30. Ugovora i članak 14. Direktive 79/112 moraju tumačiti tako da isključuju nacionalna pravila, kao što je ono o kojem je riječ u glavnom postupku, od traženja da se koristi drugi jezik kod označavanja prehrambenih proizvoda, bez dopuštanja mogućnosti korištenja drugog jezika kojeg kupci jednostavno razumiju ili osiguranja da je kupac obaviješten drugim sredstvima.
29. Stoga odgovor koji se daje na postavljeno pitanje mora biti da:
- članak 30. Ugovora i članak 14. Direktive 79/112 ne isključuju nacionalnu odredbu od traženja da označavanje prehrambenih proizvoda i metode označavanja koje se koriste, ne smiju zavarati kupca ili potrošača, posebice oko svojstava takvih prehrambenih proizvoda;
 - članak 30. Ugovora i članak 14. Direktive 79/112 isključuju nacionalnu odredbu od traženja da se koristi određeni jezik za označavanje prehrambenih proizvoda, bez dopuštanja mogućnosti drugog jezika kojeg kupci jednostavno razumiju ili da kupci budu obaviješteni na drugi način.

Odluka o troškovima

30. Troškovi nastali Vladama Francuske, Austrije i Velike Britanije i Komisiji, koji su podnijeli očitovanja Sudu, ne nadoknađuju se. Budući da je ovaj postupak za stranke glavnog postupka samo korak u postupku koji teče pred nacionalnim sudom, odluka o trošku je pitanje za taj sud.

Provedbeni dio

Na tim osnovama, Sud u odgovoru na pitanje koje mu je upućeno od strane Žalbenog suda u Lyonu, presudom od 16. rujna 1998., ovime odlučuje:

1. Članak 30. EZ Ugovora (sada, nakon izmjene, članak 28. EZ), i članak 14. Direktive Vijeća 79/112/EEZ od 18. prosinca 1978. o harmonizaciji prava država članica koje se odnosi na označavanje, prikazivanje i reklamiranje prehrambenih proizvoda, dopunjeni Direktivom Komisije 93/102/EZ od 16. studenog 1993., ne isključuju nacionalnu odredbu od traženja da označavanje prehrambenih proizvoda i metode označavanja koje se koriste, ne smiju zavarati kupca ili potrošača, posebice oko svojstava takvih prehrambenih proizvoda;
2. Članak 30. Ugovora i članak 14. Direktive 79/112 isključuju nacionalnu odredbu od traženja da se koristi određeni jezik za označavanje prehrambenih proizvoda, bez dopuštanja mogućnosti korištenja drugog jezika kojeg kupci jednostavno razumiju ili da kupci budu obaviješteni drugim sredstvima.